

Національний університет
біоресурсів і природокористування
України

Білоцерківський національний
аграрний університет

Науково-методичний
центр ВФПО

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «БІОБЕЗПЕКА, ЗАХИСТ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН»

27 травня 2021 року

В ONLINE РЕЖИМІ НА ПЛАТФОРМІ ZOOM

**МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ
03151 м. КИЇВ, вул. СМІЛЯНСЬКА, 11,
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВФПО**

КИЇВ 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції
«БІОБЕЗПЕКА, ЗАХИСТ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН»**

27 травня 2021 року

**Київ
2021**

УДК 591.555.3 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 26.04.2021 № 2).*

Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Біобезпека, захист та благополуччя тварин», 27 травня 2021 року. Науково-методичний центр ВФПО. – Київ, 2021. – 160 с.

Відповідальні за випуск: Т.В. Дудус, І.О. Моргун (Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактори

І.О. Серова, Л.М. Талюта

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність несуть автори публікацій

УДК 636.4:616.98:578.831.31 (045)

ГОНТАРЬ А.М., канд. вет. наук, доц.;

СЕВЕРИН Р.В., канд. вет. наук, доц.

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

hontar.alla@gmail.com

raisa.severin2018@gmail.com

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ АСОЦІАТИВНОГО РЕПРОДУКТИВНО-РЕСПІРАТОРНОГО СИНДРОМУ СВИНЕЙ ЯК СКЛАДОВА БІОБЕЗПЕКИ ДЛЯ СВИНОГОСПОДАРСТВ

Актуальність проблеми. Незважаючи на набутий науковий і практичний досвід профілактики та боротьби з репродуктивно-респіраторним синдромом свиней (РРСС), це захворювання наразі є однією з найбільш суттєвих ветеринарних проблем галузі, особливо зараз, коли реєструють атипові, з гострим перебігом його форми як в Україні, так й інших країнах світу. Вірус репродуктивно-респіраторного синдрому набув тотального поширення серед поголів'я відносно недавно, тож має високу потенційну здатність до варіабельності та постійного еволюціонування [2, 4]. Уражуючи значну кількість свинопоголів'я, спричиняє колосальні економічні збитки галузі в будь-якій країні з розвиненим свинарством. Вони пов'язані з порушеннями у відтворенні тварин і з хворобами дихальних шляхів молодняку. Симптоми цієї хвороби часто розпізнати проблематично. Репродуктивно-респіраторний синдром свиней проявляється в асоціації як з іншими вірусними патогенами, так і з бактерійними, що вимагає постійного оцінювання ризиків захворювання та запровадження програм постійного моніторингу за асоціативним перебігом РРСС, без яких подальші економічні втрати галузі свинарства неминучі. Епізоотичну ситуацію щодо РРСС можна контролювати завдяки налагодженому менеджменту й відповідним заходам біобезпеки [1, 3].

Результати дослідження. Моніторингові дослідження проводили на базі лабораторії вивчення хвороб свиней ННЦ «ЛЕКВМ», м. Харків, а результати одержаних даних обговорювали та систематизували на базі науково-навчальної лабораторії генетично-молекулярних методів дослідження ім. П.І. Вербицького при кафедрі епізоотології та ветеринарного менеджменту Харківської державної зооветеринарної академії. Досліджували свиней у 5-ти господарствах Полтавської області. Всього піддано епізоотологічному обстеженню 3650 гол. Епізоотологічні дослідження здійснено серед таких вікових груп тварин: поросята віком 20–30 діб, поросята, які перебували на дорощуванні у віці 60–80 діб, ремонтний молодняк віком 160–180 діб. Під час клінічного дослідження та діагностування у свиногосподарствах звертали увагу на наявність таких

респіраторних ознак, як кашель, риніти, важке дихання, пригніченість та швидка втома тварин. Результати серологічних досліджень поросят відлученого періоду показали наявність специфічних антитіл до збудника репродуктивно-респіраторного синдрому свиней у кожному господарстві, що дозволяє зробити висновок про раннє їх інфікування артерівірусом (табл. 1).

Таблиця 1

Результати серологічного моніторингу проб крові на РРСС у поросят відлученого періоду та на дорощуванні

Вік тварин, діб	Кількість тварин, гол	Кількість серопозитивних тварин, гол (%)
<i>поросята відлученого періоду</i>		
20–30	15	5 (30)
28	15	3 (20)
25–28	15	10 (65)
<i>поросята на дорощуванні</i>		
60–80	15	6 (40)
70–80	15	13 (86,6)
65–70	15	12 (80)
60–70	15	12 (80)

Позитивні результати серологічних досліджень свідчили про початкову стадію розвитку епізоотичного процесу РРСС у чотирьох господарствах Полтавської області. Клінічна фаза розвитку інфекції РРСС була вже цілком сформованою серед поросят відлученого періоду, титри специфічних антитіл щодо РРСС становили $(7,8 + 0,3) \log_2$ і маніфестантний прояв починав формуватися серед поросят старшого віку. Можливою причиною раннього інфікування була трансплацентарна передача вірусу від свиноматок. Рівень серопозитивності до збудника репродуктивно-респіраторного синдрому свиней серед тварин з технологічної групи ремонтний молодняк коливався від 20 % до 100 %. Встановлено, що зі збільшенням віку поросят кількість позитивно реагуючих тварин зростала. Серопозитивність молодняку в усіх обстежених господарствах у середньому становила 58 %, що свідчило про значну циркуляцію вірусу РРСС у досліджуваній віковій категорії. Отримані результати серологічного моніторингу стали підставою для проведення вірусологічних досліджень на РРСС та ЦВІС, а також на асоціативну бактеріологічну мікрофлору. Бактеріологічним дослідженням піддавали 35 проб патологічного матеріалу із п'яти господарств. За результатами бактеріологічних досліджень з'ясовано нозопротип-асоційованих інфекцій: *E. coli* – 4,8 %, *Proteus spp.* – 9,5 %, *Staphylococcus spp.* – 8,5 %, *Pasteurella multocida* – 12,6 %, *Salmonella spp.* – 15,3 %, *Pseudomonas aeruginosa* – 9,0 %, *Streptococcus spp.* – 19,4 %. Мікоплазми виявлено методом ПЛР у 20,9 % випадків (рис. 1).

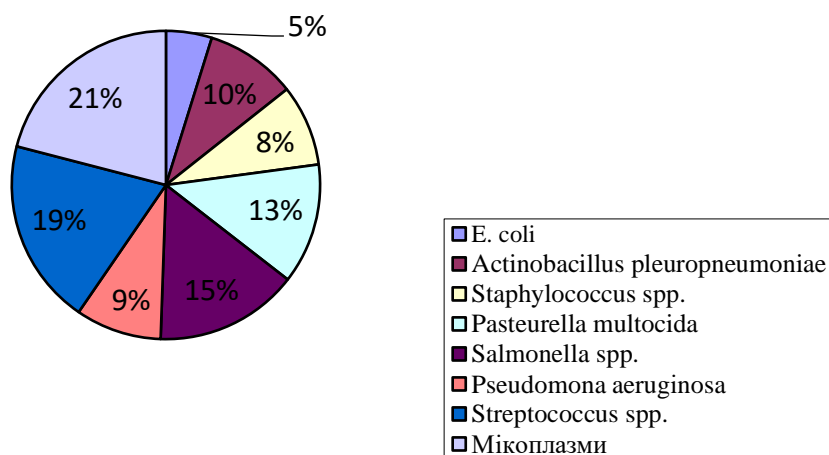

Рис. 1. Бактеріологічний нозопрофіль-респіраторних розладів поросят у неблагополучних щодо РРСС свиного господарствах Полтавщини

Найбільша питома вага серед бактерійних чинників за респіраторної патології поросят належала мікоплазмам, стрептококам, сальмонелам, які були причиною секундарних респіраторних захворювань поросят на тлі їх попереднього інфікування збудником РРСС. Отримані результати вказували на необхідність під час лабораторного діагностування на РРСС зважати на ймовірну присутність у біо- та патматеріалах вторинної умовно-патогенної мікрофлори, яка може маскувати наявність у досліджуваних пробах не лише збудника РРСС, а й інших вірусів репродуктивно-неонатальних інфекцій.

Висновки

1. Суттєве поширення вірусу репродуктивно-респіраторного синдрому свиней в обстежених господарствах Полтавської області серед відлучених поросят та поросят на дорощуванні підтверджено їх серопозитивністю на рівні 58 %.

2. Спостерігали зростання рівня серопозитивності до 78 % у середньому до вірусу РРСС серед дорослого ремонтного поголів'я у досліджених господарствах.

3. В обстежених свиного господарствах репродуктивно-респіраторний синдром проявлявся у хронічних формах, переважно з ознаками респіраторного синдрому.

4. Згідно з отриманими даними, найбільш поширеними за РРСС супутніми збудниками бактеріальних інфекцій свиней обстежених господарств Полтавської області, були E. coli – 4,8 %, Proteus spp. – 9,5 %, Staphylococcus spp. – 8,5 %, Pasteurella multocida – 12,6 %, Salmonella spp. – 15,3 %, Pseudomona aeruginosa – 9,0 %, Streptococcus spp. – 19,4 % та мікоплазми – 20,9 % випадків.

Список використаної літератури

1. Болезни свиней / В. А. Сидоркин, В. Г. Гавриш, А. В. Егунова, С. П. Убираева. Москва : Аквариум, 2007. 544 с.
2. Болезни свиней / З. Пейсак [и др.]. САО «Брестская типография», 2008. 456 с.
3. Гаффаров Х. З., Романов Е. А. Инфекционные болезни свиней и современные средства борьбы с ними. Казань, 2003. 200 с.
4. Зеленуха О. А. Мероприятия при респираторных болезнях свиней в промышленных комплексах // Сучасна ветеринарна медицина. 2011. № 3. С. 28–30.

УДК 636.09:616.98:579.852.11 (045)

ІОВЕНКО Артем, канд. вет. наук, доц.;

КОХАН Олександра, слухач магістратури

Одеський державний аграрний університет

iovenkoartyom@gmail.com

СИБІРКА ТВАРИН ЯК ПОТЕНЦІЙНА БІОНЕБЕЗПЕКА У ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Атуальність напряму досліджень. Сибірка – одна з гострих небезпечних зооантропонозних хвороб, яку спричинює мікроорганізм *Bacillus anthracis* і перебігає з явищами септицемії або утворення карбункулів. Спори збудника можуть тривалий час зберігатись у ґрунті, а за відповідних умов й розмножуватись (Van Ness G.V., 1971; Черкасский Б.Л., 1999). Сибірка завдає значних збитків у країнах з пасовищним скотарством.

Ареал хвороби охоплює всі континенти. Лише дуже обмежені території Земної кулі (Крайня Північ і деякі острівні держави) вільні від цієї хвороби (Бакулов И.А., Таршис М.Г., 1971; Иванов Ю.А., 1976).

Епізоотична ситуація із сибірки в Україні складна й напружена. На обліку перебуває близько 10 тис. стаціонарно неблагополучних пунктів і до 6 тис. ґрунтових вогнищ збудника антракса (Завірюха А.І. та ін., 2000).

Мета роботи – проведення епізоотологічного моніторингу сибірки у південному регіоні України.

Основні результати та їх інтерпретація. На території південного регіону України (Одеська, Миколаївська та Херсонська області) не має жодного адміністративного району, де б не було зареєстровано стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів.

За даними каталогів, у південному регіоні України нараховується близько 1012 стаціонарно неблагополучних щодо сибірки пунктів.

ЗМІСТ

ВЕРЕМЧУК Ярина, РЕВУНЕЦЬ Анатолій, ВОЛКІВСЬКИЙ Ігор Благополуччя тварин у контексті нового Закону України «Про ветеринарну медицину»	4
ПАВЛІЧЕНКО Олена, БОБРИЦЬКА Ольга Важливість доктрини біобезпеки та біозахисту для лікарів ветеринарної медицини	6
КОТЕЛЕВИЧ Валентина Актуальні питання якості та безпечності харчових продуктів як складові продовольчої безпеки	8
БІБЕН Іван, СОСНИЦЬКИЙ Олександр, ЗАЖАРСЬКИЙ Володимир Симультанне використання симбіотика «Субаерін» з екологічною культурою <i>Mycobacterium vaccae</i> штам К	15
БІБЕН Іван, СОСНИЦЬКИЙ Олександр, ЗАЖАРСЬКИЙ Володимир, СОСНИЦЬКА Альона, УДОВИЦЬКИЙ Євген Адаптаційна мінливість субкультур референтних штамів <i>M. bovis</i> Valle і <i>M. avium</i> ІЕКВМ-УААН	18
ПАНАЗДИР Лариса, БОРИСЕНКО Катерина Аналіз досвіду головного управління Держпродспоживслужби в Донецькій області з питань ліквідації, локалізації та недопущення поширення збудника АЧС (африканської чуми свиней) на території області	21
СТОРЧАК Юлія, ВОЛОШИН Ростислав, ПОДОЛЯК Володимир, САЙКЕВИЧ Юрій, ДВИЛЮК Ігор, СТРОНСЬКИЙ Юрій Біобезпека та біозахист: алгоритм протидії високопатогенному грипу птиці	24
СОЛОДКА Лариса, РИБАЧУК Жанна, КЛІШЕВИЧ Валентин Ідентифікація мікроорганізмів певних видів у бацилярних пробіотичних препаратах	27
ВОЛКОВА Н.І., БАЩЕВАНЖИ Н.В. Захист тварин	31
ГОЛОВЧЕНКО Тетяна Біобезпека – запорука якісної продукції тваринництва	33
СЕВЕРИН Р.В., БОБРИЦЬКА О.М., ПОНОМАРЕНКО Г.В., БУЗУН А.І. Посилення біозахисту України через розбудову онлайн-програм стажування фахівців військово- та судово-ветеринарної медицини	36

КОЛОМІЄЦЬ І.А., ГОЛОВАЧ П.І., ЗМІЯ М.М., КОЛОТНИЦЬКИЙ В.А., КРОГ А.О. Способи запобігання негативним наслідкам впливу технологічного стресу на організм птиці	39
ФОТІНА Тетяна Контроль за токсикоінфекціями та токсикозами як превенція епідемій викликаних зоонозами	41
ФОТІНА Ганна Профілактика антибіотикорезистентності – залог здоров'я людини	43
БАБЮК Богдана, МАНИК Валентина Етологія та добробут тварин у змісті освіти здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю «Ветеринарна медицина»	45
П'ЯСКІВСЬКИЙ Володимир, ВЕРБЕЛЬЧУК Сергій, ВЕРБЕЛЬЧУК Тетяна Загрози сьогодення запилювачам ентомофільних культур	48
СОСНИЦЬКИЙ Олександр Патогенні властивості епізоотичної культури <i>Pasteurella multocida subspecies multocida</i> , ізольованої від підсвинка	51
РЕБЕНКО Галина, МУСІЄНКО Юрій, РИСОВАНІЙ Віталій Організація роботи студентів в умовах свинарського господарства за вимогами біобезпеки	53
ГОНТАРЬ А.М., СЕВЕРИН Р.В. Епізоотологічний моніторинг асоціативного репродуктивно-респіраторного синдрому свиней як складова біобезпеки для свиного господарств	56
ЮВЕНКО Артем, КОХАН Олександра Сибірка тварин як потенційна біонебезпека у південному регіоні України	59
СОЛОВЕЙ О.Ю. Критерії захисту сільськогосподарських тварин від зараження	60
КУШНІР Володимир, ТОДОРОВ Микола Впровадження засобів природнього походження в сучасну ветеринарну практику	63
КУЩ Людмила, МАЦЕНКО ОЛЕНА Пріоритетний напрям підготовки ветеринарного лікаря – добробут тварин	66
ПЕРЕДЕРА Жанна, ПЕРЕДЕРА Сергій, ЩЕРБАКОВА Наталія Визначення антихолінергічної активності гардони	68
ШЛЯХОВА Дар'я Підвищення порогу стресу спортивних коней шляхом використання магнезовмісних кормових добавок	70
КАСЯНЕНКО О.І., ДУДНИК Євгенія Роль біологічної безпеки свиного господарств у запобіганні поширенню АЧС	73

КРУПЕЛЬНИЦЬКИЙ ТАРАС, СОКОЛЮК ВАСИЛЬ, ЛІГОМІНА ІРИНА Годівля корів – основна складова їх добробуту	75
WRZECIŃSKA Marcjanna, KOWALCZYK Alicja, CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, KOSTIUK Volodymir The Effect of Toxic Metals on the Fertility of Cattle	77
CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, KOWALEWSKA-ŁUCZAK Inga, SASIUK Paulina, KOSTIUK Volodymir Animal Welfare and Its Importance in Terms of Productivity	79
DUMITRIU Antonina, ENCIU Valeriu Muscle Groups That Ensure the Dynamics of the Hip Joint in Dogs	80
GRUSZCZYŃSKA Joanna, GRZEGRZÓŁKA Beata, ŚWIDEREK Wiesław P., KOSTIUK Volodymir Estimation of Linkage Disequilibrium in Analysis of Population Genetics	82
GRUSZCZYŃSKA Joanna, GRZEGRZÓŁKA Beata, JUNDZIŁ-BOGUSIEWICZ Paulina, KOŁOMYJA Paweł, WILIM Daria, FILIPEK Aleksandra, KOŁPAK Magda, MICHALIK Monika, OSYPIUK Julia, KOSTIUK Volodymir Cerebellar Abiotrophy (CA) in Arabian Horses	86
GLIŃSKA-SUCHOCKA Kamila, JANKOWSKI Marcin, KUBIAK Krzysztof, SPUŻAK Jolanta, BORUSEWICZ Pola, KUBIAK-NOWAK Dominika, BORAWSKI Wojciech Chylothorax in Cats	88
GAŁĘSKA Elżbieta, KOWALCZYK Alicja, CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, KOSTIUK Volodymir Loss of Pregnancy in Horses Exposed to Heat Stress	90
JANKOWSKI Marcin, GLIŃSKA-SUCHOCKA Kamila, KUBIAK Krzysztof, SPUŻAK Jolanta, KUBIAK-NOWAK Dominika, BORUSEWICZ Pola Diagnosis of <i>Helicobacter</i> spp. Infection Based on Fecal Examination in Dogs	92
KUBIAK Krzysztof, SPUŻAK Jolanta, JANKOWSKI Marcin, GLIŃSKA-SUCHOCKA Kamila, KUBIAK-NOWAK Dominika, BORUSEWICZ Pola Etiopathogenesis, Diagnosis and Treatment of Stomach Ulcers in Dogs – Own Observations	93
KUBIAK-NOWAK Dominika, JANKOWSKI Marcin, BORAWSKI Wojciech, KUBIAK Krzysztof, SPUŻAK Jolanta, GLIŃSKA-SUCHOCKA Kamila, BORUSEWICZ Pola, SOKALSKI Radosław Diagnosis of Foreign Bodies in the Stomach of Dogs – Own Observations	95

SPUŻAK Jolanta, KUBIAK Krzysztof, JANKOWSKI Marcin, GLIŃSKA-SUCHOCKA Kamila, KUBIAK-NOWAK Dominika, BORUSEWICZ Pola Sliding Hiatal Hernia in Dogs – Etiopathogenesis, Diagnosis and Treatment – Own Observations	98
KOWALCZYK Alicja, CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, KOSTIUK Volodymir The Welfare of Horses During Transport Over Various Distances	99
GRZEGRZÓŁKA Beata, GRUSZCZYŃSKA Joanna Some Aspects of Population Genetics on the Example of Three Japanese Quail Lines	101
JUNDZIŁ-BOGUSIEWICZ Paulina, GRUSZCZYŃSKA Joanna Change in the Polish Hunting Spaniel Population Size Between 2017–2020	102
КОКАРСЬВ Андрій, ВАСИЛЕНКО Тетяна, МАСЮК Дмитро Лабораторний контроль імунoproфілактики коронавірусної інфекції та колібактеріозу телят	105
КОКАРСЬВ Андрій, МАСЮК Дмитро, ПЛІПАС Людмила Генетична варіабельність коронавірусів свійської птиці в Україні за 2019–2020 роки	108
КОРНІЄНКО Любов Епізоотологічний моніторинг африканської чуми свиней у Вінницькій області та забезпечення біобезпеки в свинарських господарствах Тростянецького району	110
МЕЖЕНСЬКА Н., МОРОЗ О., КОРНІЄНКО Л. Оцінювання ймовірності занесення та поширення заразного вузликового дерматиту ВРХ в Україні	113
НАГОРНА Людмила, НЕСТЕРУК Вікторія, БОБРОВИЦЬКИЙ В'ячеслав Санітарно-гігієнічні заходи під час виробництва молока	116
КОВАЛЬЧУК Ірина Кролівництво у контексті благополуччя тварин	118
ГИРИЧ Людмила, ДЗЮБЕНКО Олена Джерела біологічної небезпеки та заходи біологічної безпеки в господарствах із виробництва продукції тваринництва	121
МИРОНЮК Луїза Захист тварин та своєчасне виявлення лейкозу і туберкульозу в умовах ТОВ «Хмільницьке» ВП Стетківці	125
ФЕДОРЧЕНКО А.М., НЕДОСЕКОВ В.В. Критичні точки біобезпеки в інкубаторах птахопідприємств	127
ПАНТЕЛЕСНКО Ольга, ЦАРЕНКО Тарас Еколого-епізоотичні аспекти Лайм-бореліозу тварин в Україні	129

ЯЦЕНКО Іван, БОБРИЦЬКА Ольга, ПАРИЛОВСЬКИЙ Олександр, КРИВОРОТЬКО Руслан, КЛЮЄВ Олександр, СІМАКОВА-ЄФРЕМЯН Елла, ДЕРЕЧА Лариса, ЗАПАРА Світлана Благополуччя домашніх непродуктивних тварин та їх захист від жорстокого поводження в правовому полі України	132
АДАМЕНКО Ліда Токсичність дезінфекційних засобів на культури клітин людини in vitro	138
ФЕДОРЕНКО Ірина Дирофіляріоз – небезпечний зооантропоноз	141
ШЕВЧЕНКО Максим, ЦАРЕНКО Тарас Коагулазопозитивні стафілококи за концепцією «Єдине здоров'я»	144
РАПА Леся Біобезпека в тваринництві: теоретичні та практичні підходи до реалізації	147
ХІЦЬКА Оксана Безпечність харчових продуктів як важлива складова концепції «Єдине здоров'я»	150
ЦАРЕНКО Тарас Система біобезпеки у ветеринарному закладі освіти	152